

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Hivatalok, községek, köz-
zégi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalványokkal
eszközölendők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8. sz.) küldendők — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer.

◆ VASÁRNAP. ◆

A hirdetések, előfizetések, reclamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája. Budapest, Granátos-u. 1.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő.
Bélföldi minden egyes
beiktatásért 30 kr

A NYILTTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkezdmény-
ben részesülnek

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP.

Hangverseny előtt.

A folyó hónap 29-én lesz az ágostai evangélikus egyház javára rendezendő hangverseny.

A program együvé van állítva, a dal, a zene, a szellem csillogása a legszebb változatokban igérkezik gyönyörködtetni az előre láthatólag nagy számban megjelenendő közönséget.

A concert az ágostai evangélikus egyháznak is bizonyára szép összeget fog juttatni, de mégis legtöbb fog jutni a társadalmi élet előnyére.

A művészet s irodalom muzsái fogják kiterjeszteni palástjukat, hogy jótékonyan foglalják együvé a szellemi szórakozásban azokat, kik együvé valók.

A művészet s irodalom közömbös és szellemi demokráciával díszeskedő terrenumán fog összejönni a megye és város intelligenciája, hogy hálával adózzék azoknak, kik alkalmat nyújtanak finom szellemi élvezetekre, s tapsviharral fejezzék ki azt, hogy Gömör megye mindenkor készül lelkesedni a szellemi élet minden nyilvánulásáért, s a társas élet minden helyes megnyilatkozásáért.

Az eszmék életre való forrongása hozta létre ezt a concertet is, és bizonyára ez is egy hatalmas rész lesz ahhoz az egészhez, melyben a gömörmegyei culturalis törekvés nyer kifejezést.

Nem is lehet képzelné ép ezért, hogy ez esemény a lehető legszeleesebb körben ne tálálha felkarolást, nem is lehet képzelné, hogy a műstély ne a legszebb sikerrel tartassék meg.

S mi ismét előttünk látjuk azt az általunk mindenkor szívesen látott körülményt, hogy Rimaszombat pár napra újra központja lesz a megyei társas életnek.

A dalárda ünnepélyes fellépése, a zeneművészet különféle szereplései, és az irodalom harcosságának szellemi röppentyűi mindezek alkalmas tényezők, hogy az emberek lelkében eltörölhetlen nyomokat hagyjanak, nyomokat, melyek nyomában hivatva van életre támadni a vágy és elhatározás, hogy e szellemi élvezeteket állandósítsuk, hogy az ezekkel kapcsolatosan egybefűzött társas életet életteljes nyilvánulásokhoz hozzuk minél többször.

És az a harmonikus egység, melyben a legkülönbözőbb elemek, a muzsák palladiuma alatt demokratikus egyenlőségben összehoznak, zálogát fogja képezni egy szebb jövőnek a társadalmi téren éppen úgy, mint ahogy képezték a lefolyt farsangnak diesteljes hasonlós estélyei.

Az az erő, mely a farsangi mulatságokban nyert oly imponzansul kifejezést, az a törekvés, mely az elmúlt farsangban iltte oly sok szép diadalát, jut csak ismételt kifejezéshez az április 29-iki hangversenyben is s ha örömmel üdvözljük mi azt, a köteles következetesség is visz benünket arra, mert általunk mindenkor hangoztatott, általunk mindenkor követett program megvalósulását látjuk ebben is.

És hogy az a jó hatás, mely a műstély nyomában jár, minél teljesebb arányokban fejlődhessek ki, helyes volt a hangverseny nyomába egy táncmulatságot rendezni,

mely hivatva lesz, a társas életet egy kellemes estén át reggelig együvé tartani.

Hogy ez is fényesen fog sikerülni, legyen garancia, hogy oly rendező bizottság fog ennek is az élén állani, mely felfogja ölelni egész Gömör megye aranyifjúságát.

Örömmel üdvözljük azért a farsangi szép emlékek újra feltámadását.

A hangverseny műsora a következő:

I. szakasz.

- 1., „Öseink emléke“ Huber Károlytól; előadja a rimaszombati Dalárda.
- 2., Magyar népdalok, zenekar kíséretében zongorán előadja Glos Aranka úrhölgy.
- 3., „A lelkiismeret“ Húgó Victortól, Szavalja: Simkó Endréné úrhölgy.
- 4., Magyar népdalok zenekar kíséretében tilinkón előadja: Dessewffy Gizella úrhölgy és Dessewffy Árpád úr.
- 5., „Ouvres des jeux bleus“ par Massenet.
- 6., „Valse de Juliette“ par Gounod éneklí; Losonczy Antalné urnő, zongorán kíséri Kapy Gyula ur.

II. szakasz.

1. Felolvasás: Tartja Mikszáth Kálmán ur
2. „Boka kesergője“ Zsadányi Armandtól: hegedűn előadja: dr. Kres Gyula ur; zongorán kíséri Kapy Gyula ur.
3. a) Beethoven-Concert G. dur.
b) Padczeosky Menuetto, zongorán előadja: Bodor Arminné urnő.
- Magyar népdalok, zenekar kíséretében éneklí: Losonczy Antalné urnő.

TARCSA

BETELJESÜLT VÁGYAK.

— A „Gömör“ eredeti tarcsája —

A tavaszi szántásnak vége s a mezei munkák eme legpoetikusabbját immár hátam mögött tudva ismét élhetnek egészen a kukorica morzsolásig a költészet csalfa isten asszonyának, zsarnokomnak, ki uralkodik telj hatalommal fölöttem, kinek rabja vagyok első eszmélkedésemtől fogva.

Igen, bölcsöm fölött ott lebegett a múzsa, s csókjával illeté a pólyában ficzkándozó csecsemőt, osztályrészül juttatván neki e sivar földi létben fájó gyönyört s édes fájdalmakat.

A költői alkotás ihlete, vágya kísér utamon bölcsőmtől kezdve, s én haladok a rögös pályán, töviset, s csak kevés rózsát tudva magaménak; különben gazdasági irnok vagyok.

Hogy mi mindent összeirtam én aránylag rövid idő alatt, a jószágos Isten a megmondhatója; csöndes nyári alkony, bégető nyáj kolompja, estharang csendülése nap nap után egy-egy lyrai verset eredményezett; fölkelő nap, csordás kurtje hős költeményeket; téli este, kályha zümmögés bodzafa theával szülte a családi képeket; üvöltő szél, hóvihar, szárazágak kísérteties összeverődése balladákat stb. stb.

Irtam, irtam szakadatlanul, fíradalmakat nem ismerve, kitartással, türelemmel folyton; volt eredmény is, tanyaszerte respektálta költészetemet a társadalom minden rétege, lyrámmal vallott szerelmet legény a leánynak, s balladáimmal rémitette hallgatásra siró porontyát a béres asszony.

Egy, csak egy nem akart bekövetkezni, éltémnek ügyszólván egyedüli célja, célja minden törekvésem, fíradozásaim, éjjelezéseimnek: az irodalmi siker.

Ah! ez a gondolat üzött, hajtott irói működésem minden pillanatában: ne esüggedj, fíradtál eddig, fíradj tovább, költészeted gyümölcsözni fog, gyümölcsöznie kell, nem maradhat el a jutalom; a nyomda festék.

... És elmaradt. . . . Pedig minden elgondolható eszközt felhasználtam; a fővárosi lapok előtt anynyira ismertté vált tollam, hogy fel sem bontották leveleimet; megismerték t. i. kézírásomat boricékon. A vidéki lapok is mostohán bántak el velem: a szerkesztői üzenetekben folyton céllozgatottak a eszmadia mesterség hasznos, és könnyen elsajátítható voltára, egy szóval keserü lett éjjem, napom, örökké dult kedélyem.

Már-mar azon a ponton állottam, hogy örökre bucsut mondjak a költészet istenasszonyának és sutba vágjam Medeaként a lantot, melynek hangjai iránt nincs fogáknység emberi szivekben, midőn villámként cikázott át agyamon egy eszme.

Hatalmas Istenek, milyen eszme! korszakot alkotó, a költészet világát megrendítő, felforgató eszme! . . . Zola megteremtette a realizmust a prosában, s követték nyomdokait százan, ezren . . . Jól van! Zalai megteremti a realizmust a költészetben! Igen, kijelölöm az utat, kövessétek lépteim . . .

Milyen eredmény, milyen hatás! a „Gömör“ eszmém lángragyultát követő számban már közölte szerkesztői üzeneteiben egyik balladám első strofáját.

„Nemes urak és hölgyeim,
A Guadalquivir partján
Egy séta lesz mi jó . . .
A hold felhők közt ténfereg,
Bölcsőben sir a kis gyermek
S kezd érni a dió.“

Végre tehát álmaim netovábbja, nyomda festék, elismerés. A lankadt test, a lankadt elme galvanikus hatás alatt áll, izmos, erős, munkabíró tettekre vágyó. Eltaláltam immár a helyes utat, melyen az eddig közönyös, most már élénkülő közönséghez és sajtóhoz férközhetem. fel fogom őket rázni fásultságukból, s a Zalai név ragyogni fog.

Balladámát nyolcz hónap előtt beküldtem egy műizléséről ismert fővárosi szépirodalmi lapnak; még ugyan nem válaszolt reá, de én most már tudok várni, mióta nyomtatásban láttam költeményeim első strofáját, okvetlenül közölni fogja, hisz oly szép, oly megkapó:

„A jó Donok, s a jó Donuák
Felszedve a sátor fáját,
Szép szóra hajlanak.
Im itt egy pár, ott másika,
Szerelmes hölgy s udvarlója,
Szól Saccados: „Bikk makk!“

Öseink sátrak alatt tanyáztak, katonák, vásárosok, északarkai utazók nem tudnának sátrak nélkül meg lenni. s nincs költő, ki a sátorfáját e népszerű kifejezést tollára vette volna; nó én megtettem, én megörökítem a bikkmakot is, és hősöm ilykép vall szerelmet.

„Annuciátám édesem,
Ít, hol a foghagyma terem,
Ít térdélek eléd,
Adj üdvöt, avagy kárhozást,

Rimaszombat—Losoncz.

Rimaszombat-losonczyi vasut-vonal kiépítésére nyert előmunkálati-engedélyt br. Baratta Alajos, a poltári uradalom birtokosa. E vasut kiágaznék Szinobányáig és a zlatnói határig. A terv életbe léptetését a közel jövőben várhatjuk és pedig olyképp, hogy a vasut első sorban Losoncztól—Poltárig lesz kiépítve. Iparvasut lesz ez a szó szoros értelmében, egy régi mulasztásnak helyrehozása, mely azonban Rimaszombat forgalmi viszonyaiba egy új életeret fog belehozni. A nemes báró az egész vonalnak Poltárig torjeddő részéről már jevedelmezőségi kimutatást is állított össze, melyet röviden közérdekű voltánál fogva összefoglalva ösmertetünk.

A) jelenlegi forgalom. I. A kálnói megállóhely forgalma: 1. áruforgalom; 755 waggon 8 ftt 50 krjával — 6417 ftt. 2. Személyforgalom: 1600 személy III. osztály 20 krjával — 320 ftt. Összforalom 6737 ftt. II. A berzencei állomás foigalma: 1. Áruforgalom: 661 waggon 10 fttjával — 6610 ftt. 2. Személyforgalom 4000 személy III. osztály 25 krjával, 1000 ftt. Összforalom 14 347 ftt. III. A poltári állomás forgalma: 1. aruforgalom: 1868 waggon 13 fttjával — 24284 ftt. 2. Személyforgalom: 3600 személy III. osztály 30 krjával — 1080 ftt. Összforalom: 25364 ftt. A jelenlegi forgalom összes jövedelme: 39711 ftt. B) Forgalmi növekedés, mely a vasut kiépítése és meguyítása esetén remélhető. I. Kálnói megállóhely, 200 waggon 8 ftt 50 krjával — 1700 ftt. II. Berzencei állomás, összesen 410 waggon 10 fttjával 4100 ftt. III. Poltári állomás, összesen 1960 waggon 13 fttjával — 25480 ftt A remélhető forgalmi többlet összege: 31280 ftt.

Törzsrészvények 234400 ftt. Elsőbbségek 435300 ftt. Részvénnytőke 669700 ftt. A jövedelmezőség ennél fogva a következőképpen mutatkozik: I. Csak a jelenlegi forgalom után kiszámítva: Nyers bevétel 39711 ftt. Üzemre és pályafentartásra 55% 21835 ftt. Tiszta bevétel 17876 ftt. Ebből levonva 4% kamat az elsőbbségek részére 17412 ftt. Marad 464 ftt. II. Jövedelmezőség a jelenlegi forgalom után hozzáadva a remélhető növekedést. Nyers bevétel 70991 ftt. Üzemre és pályafentartásra 55% 39005 ftt. Tiszta bevétel 31986 ftt. Ebből levonva 5% kamat az elsőbbségek részére 21765 ftt. Marad 10221 ftt. A törzsrészvények törlesztésére és kamatozására 4-3%.

Üdvözljük a nemes bárót, ki a terve-

Üsse bár a kö a rántást,
Nézd, szivem majd elég!¹⁴
Igenis, foglalja el méltó helyét kötétt beszéd-
ben is a foghagyma, legyen rimes sorokban is
rántás, melyek nélkül nincs háztartás, nincs jó
konyha, tehát . . . nincs családi boldogság.

Es a hős nóm, halljátok őt:
„Don Saccados Bramapatros,
I-los Andros di comikos,
Te gáncstalan lovag,
Itt e lágyan zsongó habok,
Ezernyi fényes csillagok,
Legelészó lovak,
Minden, mi itt köröttünk él,
Mind, mind szerelemről beszél,
Hát hogy ne tennők mi!
Igen, bevallom most neked,
Régen szeretlek tégedet,
Te dicső al-kadi! . . .“
Szükséges e strófához kommentárt fűznöm?
nem! Ez a költészet általam meghonosítandó
váltfajának valóságos gyöngye . . . szerelmi
vallomás, legelészó lovakra való hivatkozással
megrázó realizmus. Ép ilyen a ballada első
fejezetének befejező verszaka:

Igen tehát, üdvöm te vagy!
Óh! boldogságom ó mi nagy!¹⁴
Üvölti a lovag.
De közbe szól a bölcs mámi:
„Gyermekek, mars vacsorálni“
S ők nagyot ugranak.

Költő pálya társak, kik vajudtok, eredménytelenül
várván működésük elismerését, ti, kik minded-
dig hasztalanul epedtétek a nyomda festékek,
ime, kijelöltem-nektek az ösvényt: kövessetek!
Zalai.

zetek keresztülvitele által nemcsak Nógrád,
hanem Gömör agyag, fa, üveg és vasipará-
nak, legfontosabb közgazdasági és culturalis
érdekeinek kielégítését fogja eszközölni.

De egyuttal bátoritjuk is a nemes bárót,
hogy helyezze magát minél előbb érintkezésbe
a gömörmegyei érdekeltségekkel, kivált pedig
R i m a s z o m b a t városa egyetemével, mert
annak érdeke annyira evidens, annyira nem
szorul bizonyításra, hogy bizonyára a leg-
erőteljesebb actio és legnagyobb lelkesedés
fogja kísérni báró Baratta minden előter-
jesztését.

Mi reámutattunk már több cikkünkben,
hogy micsoda nagy érdekek lettek valósággal
lábbal tiporva a rég eltemetett multban, és
reámutattunk ama nemes törekvésre, me-
lyet eredménynyel folytat itt e megyében
K u b i n y i Géza, kinek támogatását is eléggé
hangsúlyoztuk, s ha ő Rimaszombatnak egy
fővonalat fog teremteni, mely Miskolczon és
Ruttkán át északnyugat és délkelet transito
forgalmát Rimaszombaton át fogja vezetni, —
akkor báró Baratta egy vonalat fog megte-
remteni, mely Losonczon át Budapesttel és
Balassa-Gyarmaton át egyenes vonalban Bécs-
essel és a nyugoti osztrák örökös tartomá-
nyokkal köti össze Rimaszombatot, s meg-
szerzi neki e vidékek transitó forgalmát is.

Rimaszombat jövője egy élénkebb for-
galmi politika által tehát éppen nem a fan-
tasia által épített csábitó légvárak közé tar-
tozik, azonban kell, hogy e cél elérését ne
csak a remény táplálja, ne különösen a fat-
alísmus, mely várja, hogy manna hulljon az
égből, hogy összetett kezekkel várjuk, míg
a felső hatalmak az áldást az égből a bőség
szarujából reá zudítják a városra.

Es nem lehet maradni a pusztá disku-
zióknál sem, mert lehetséges a legélénkebb
eszmecsere által, akár közgyűlésen, akár ta-
nácsteremben, akár társaságban, akár a hársfa
alatti zöld kis padon nagy eseményeknek
eszméi alapját megvetni, ez mindenesetre az
első szükség, de itt megállani nem lehet.

Az eszméileg kiépített tervek nyomában
kellenek tettek is.

Es az első, mit e téren megteendőnek
tartunk, hogy a város maga kipattantsa ama
mozgató rugót, mely tettekre viszi nemcsak
a várost, hanem mindazon tényezőket, váro-
sokat, községeket, egyeseket, érdekelteket,
melyek és kik Rimaszombat erkölcsi és anyagi
spherájába tartoznak.

Rimaszombat városának is kell lennie
oly intező férfiaknak, kik az érintkezést a
mai vasuti politika tervezőivel és intezőivel
keresik és fentartják és szükségelt vasutvo-
nalak megteremtésére döntő befolyást gya-
korolnak.

Hisz Rimaszombat nem megvetendő er-
kölcsi és anyagi erő és nemesak az ideális
lelkesedés a haladásért, a legteljesebb önzés
érdekei is ösztökélhetik ilyenmő fellépésre.

Rimaszombat saját érdekét csak maga
teremtheti meg első sorban, s hogy egy na-
gyobb actio élére álljon, ahhoz a jogczimet
megadja mindezenfelül még az is, mit min-
denkor hangoztatunk, hogy megyei székhely,
a megye első városa.

S valamint a közmondás mondja, hogy
a tettek mezején: „a ki mer, az nyer;“ és
„a gyávanak nincs hazája!“ ép úgy a bátor
nagyobb szabásu, s anyagi áldozatoktól meg-
nem riadó fellépésnek meg lesz az eredménye,
hogy minden erkölcsileg kifejtett, anyagilag
hozott áldozat uszora kamatokban térül meg
a polgárok vagyonosodásában és jólétében.

Ha van uszora, mely nem szégyenletes,
ugy az ilyen uszora még dicséretet is érdemel,
mert ez a munka uszorája.

Mi hisszük és reméljük, hogy a kívánt
actio be fog következni.

Óvintézkedést kérünk.

Megdöböntő az a tény, melyet tagadni
többé nem lehet, hogy a difteritisz, a gyer-
mekek e rémes ellensége, jobban grassál vá-
rosunkban, mint bármikor.

A husvét óta lefolyt héten a községi
leányiskola 6 növendékét ragadta el s facsart
a szerető szülék szivéből és szeméből fájó
könyet.

Ma, mikor e sorokat írjuk, a polgári is-
kolának 19 növendéke fekszik betegen, (21-9%)
várva a halál angyalát, mely megszabadítsa
fájdalmától.

Az elemi leányiskolának 24 betege van
s a fiúiskolában is több betegedés fordul elő,
bár itt a normalis állapotokat az arány alig
mulja felül.

Es e megdöböntő ténynyel szemben
semmi intézkedést nem tapasztalunk.

Az intézeti előljáróság jelentést tett az
esetről, de a felsőbb intézkedés elmaradt.

Mi azért, mint a nyilvánosság orga-
numa, felemeljük kiáltó szavunkat, követel-
jük a hatóság legerélyesebb intézkedését, hogy
a fenyegető vész ellenében minden óv- és
gyógyintézkedést haladéktalanul tegyen meg.

Zárassák be az inficiált intézeteket,
azonnal szüntessék be a tánciskolát, hol
egymással találkoznak, huzamosabb ideig
együtt vannak az egészséges gyermekek a
már talán a rettenetes véstől megfertőzőt-
tekkel.

Legelső intézkedés e kettő, mert ha a
lehető legszigorubb elkülönítés meg nem lesz,
ma holnap oda fogunk jutni, hogy nem lesz
Rimaszombatnak egyetlen egészséges gyer-
meke, s hogy rövid idő alatt mást nem, csak
könytől ázott szülőket fogunk látni kik a
fájdalomtól megtörve vándorolnak ki kedves
kicsinyeik sirjához.

HIREK.

— **Hámos Lászlóné** szül. Badányi Ida ő
méltósága, f. hó 13-án ünnepelte névnapját, mely
alkalommal nagyszámu tisztelői siettek őt üd-
vözölni.

— **A közigazgatási-bizottság** ülését f. hó
10-én tartotta, mely alkalmából Hámos László
főispán városunkban tartózkodott.

Dr. Szabó Sámuel megyénk közkedvelt-
ségű és közszeretben álló orvosa családja kö-
rében örvendetes családi esemény fogja lefolyó
hétben folyó hó 18-án végbemenni. E napon
fogja ugyanis **M a r i k o v s z k y Géza**
koburg-hercegi **b a l o g v á r i** uradalom számtar-
tója délelőtt 11 órakor az ev. ref. egyházban
oltárhoz vezetni a ritka kedvességű és szép
S z a b ó Arankát. A vőlegény családi gyászára
való tekintetből a lehető legegyszerűbben fog
végbemenni a nász, s az ifju párt a tanukul
szereplő **Radványi István** kir. tanácsos keres-
kedelmi és iparkamarai einök, és **Baksay József**
nagykereskedő fogják kísérni. Az esküvő után
új otthonába **Felső-Balogra** utazik az ifju pár.
— Az ifju pár nyomába pedig sok áldás, sok
őszinte szeretetből sugárzó jó kívánság fog járni,
melyhez mi is a legnagyobb boldogságot óhajtó
kívánságunkat fűzzük, — mihez jogczimet a saj-
tónak kiváltképen az a körülmény ad, hogy a
közélet egy elhunyt, és jelenleg delelőjen álló
két kitünő alakjának gyermekeit fogja összekötni
az isteni frigy. — Ezzel kapcsolatosan megem-
gedjük magunknak azt is, hogy megemlékez-
zünk, hogy az ifju menyasszony valóságos kis
vagyont kapott kelegyében, melynek összes
darabjai müizlés és értékük által magaslanak
ki, de a legdrágább darabok és ezeket erő
ékszerek és disztárgyak közt is kitűnnek azok
az izléses kézimunkák, horgolások, himzések,
melyeket még aranyból is szebben megaranyoz-
tak a menyasszony ujjai, azok munkája.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban közöl-
tük, hogy a város füzánokat szerzett be. Mint
utótag értesültünk, a füzánokat a rimaszombati
vadásztársaság szerezte be, melynek alapszabályai
között ott van az a derék határozat, hogy czólja
nemcsak a vadászszenvedély kielégítése, hanem
testedés és vadszaporítás. A derék vadász tár-
saság már nagy áldozatokat is hozott, hogy a
városi vadászterület vadállományát szaporítsa
és pedig ugy beszerzés, mint kímélés és a ti-
lalmi időszakok kiterjesztése által. Ép azért
egy ilyen kitünő társaság mindenesetre helye-
sen tarthat arra igényt, hogy a vadászterület
továbbra is neki kiadassék.

— **Meghívó** a rimaszombati ág. hitv. egyház temploma javára Rimaszombatban, a „Három-Rózsza“ vendéglő nagytermében 1893. április 29-én tartandó ténzmulatsággal egybekötött hangversenyre. A bizottság nevében: Marton János rendező bizottsági elnök. Dráskóczy László, bálbizottsági elnök, Simkó Endre bizottsági jegyző. Kezdetre esti 8 órakor. Helyárak; Az I—VI. sorszék és oldalszék 2 frt, a többi sorban 1 frt 60 kr. Állóhely 80 kr. Tanulójege 50 kr. Az I. és II. karzaton első sorban 2 frt, második sorban 1 frt 20 kr., a III. karzaton állóhely 50 kr. Belépti díj a táncmulatságra 1 frt. Jegyek előre válthatók: özv. Miskolczy Istvánné czukrázatában. Felülfizetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Vasuti-híd betolás.** A fülek-miskolczi vonalon a feledi híd betolása f. hó 20-án megy végbe oly módon, mint a lenártfali híd, melyről akkoriban részletes tudósítást közlünk.

— **A gömörmezei orvos és gyógyszerész** egyesület f. hó 24-én d. u. 4 órakor tartja a rimaszombati takarékpénztár nagytermében tavaszi gyűlést.

— **A gömöri ev. ref. egyházmegye évi** rendes közgyűlését folyó hó 11-én és 12-én tartotta meg Rimaszécsen az ev. templomban. Az egyházi elnök Nagy Pál esperes, a világi Farkas Ábrahám gondnok volt. A szokásos Istentisztelet után vette kezdetét a tulajdonképeni gyűlés, melyet megelőzőleg lelkészi értekezlet is tartott 10-én. Ennek eredményei közé tartozott a halottak napi kivilágítás ügyének a tornallyai értekezlet által történt elintézése feletti helyeslés kimondása; Ruszka Gyula urvacsora osztási beszédei feletti bírálat felolvasása, melynek során Ruszka Gyula iránti elismerés az érdemkönyvbe íratni határozott, de maga a bírálat is dicsőretnében présesült. Végül elhatározottak Tompa Mihály halálának f. évi július hó 30-án bekövetkező 25 éves évfordulójának napján Hanván egy emlékműpély megtartása. Maga az egyházmegyei gyűlést Nagy Pál esperes nyitotta meg egy nagyszabású beszédben, melyben három nagy eseményt domborított ki, és pedig az egyházpolitikai kérdést, s itt örömmel constatálta a liberalizmus győzelmét és a reactio háttérbe szorítását, kiemelte az 1891/92-iki országos zsinatot, melynek határozásai most vannak szentesítés alatt, s melyek közül kiemeli, hogy Debreczenben egy filozófiai, és Kolozsváron egy theologiai facultás felállítását határozott el, végül örömmel emlékezik meg ő felsége 25 éves koronázási jubileumáról, melyből az evangélikus egyház szabadsága biztosításának legszebb bizonyítékát merítette az elhangzott királyi szavakban. Az emelkedett hangulatban hallgatott beszéd után felolvasatott a tartalmas esperesi évi jelentés. Kiemeljük belőle, hogy Balogh Béla a szerkei egyháznak 500 frot özv. Mednyaszky Sándorné a vályi templomnak egy 900 frotos orgonát, Farkas Ábrahám az egyházmegyei gyámoldának 130 frot, Lukács Géza pedig a kövecsesi egyháznak 120 frot adományozott. Az egyházkerületi gyűlés persze mindezt jvi elismeréssel örököltette meg. Nagy figyelmet keltett a tanügyi választmányi elnök jelentésének felolvasása. Majd a lelkészek megerősítésére került a sor, és pedig lelkészekül Szék Gyula u. Panyitra, Molnár József Naprágyba, káplánokul Réthly Andor Kálósára, Simon Mihály Hanvára. Egyházlátogatókúl megválasztottak a r. szombati szakaszban Nagy Pál és Batta György, a Tornallyaiban Terhes Pál, Vattay László, pelsőczen Csabay Pál, Kocz Károly, a putnokiban Szkarossy és Kolozs. Az egyházmegyei gyűlésre kiküldettek: Bornemisza István, báró Nyáry Sándor, Sárközy Gyula, Terhes Pál, Csabay Pál. A Tompa-ünnepélyre vonatkozólag a lelkészi értekezlet indítványa elfogadtatott, és S. Szabó József ünnepi szónoknak választatott meg. A gyűlést lakoma követte, mely alatt sok jó tószat hangzott el. Szabó József egy szellemes verses dictiót mondott, melyet nyomtatásban és áruba bocsátott s a gyámolda javára ez uton 15 frt folyt be. Bornemisza István indítványára Irányi szobrára történt még gyűjtés.

— **Vettük a következő** gyászjelentést; Özvegy ölyvödi Vad Andrásné szül. oroszlanji Oroszlányi Amália, — ölyvödi Vad Amália férjével Demédy Ruthényi Bélával fájdalommal megtört szívvel tudatják férjének, forrón szeretettel gondos apjának, illetve apósának. Ölyvödi VAD ANDRÁS urnak tevékeny, és áldásos élete 78-ik házassága 49-ik évében agyhűdés következtében 1893. évi április hó 10-én délelőtt 9 órakor történt csendes kimúltat. Hült tetemei folyó év és hó 12-én, délután 4 órakor fognak Fügőben, az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke lengjen porai felett! Füge, 1893. április 10.

Rimaszombat-Ruttka című volt azon vezércikkünk, melyben mi a tiszolcz-brezsnóbányai vasut-vonal kiépítését városunkra oly nagyfontosságúnak jeleztük. — És ma ez ügyben újabb hírt hozhatunk olvasóközönségünknek; se nem oly álom mint sokan hitték, maga a kereskedelemügyi miniszter az ez iránt nála levő küldöttségnek, — melynek vezetője Fáy Gyula országgyűlési képviselőnk volt — a kiépítést kiltatásba nelyezte.

Megdöbentő a csapás, mely Rábely Miklós derék polgártársunkat és családját egy hét leforgása alatt sújtotta. Megdöbentő és megzázó és osztatlan részvételt keltő az a tény, hogy a szerető szülők egy hét leforgása alatt vesztették el reményük két szép virágát, szeretteik két zálogát. Enyhítse fájdalmaikat a közrészvét, s az idő gyógyító balzsama. — A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki. Rábely Miklós és neje Elődy Katalin, ugyszintén gyermekeik: Ilona és férje Benko János, Barnabás fiukkal; Katalin, Károly, Miklós, Béla, Irma és Etelka nevében is fájdalomtel szívvvel tudatják szeretett leánykájuk; M a r g i t k á n a k folyó április hó 14-én esti 9¹/₄ órakor 11 napi kinos szenvedés után 3 éves korában történt elhunytát. A drága elköltözöttnek földi maradványai április 15-én, délután 4 órakor fognak a romai katolikus egyház szertartása szerint a rimaszombati sirkertbe az örök nyugalom helyére kísértetni. Béke lengjen hamvai felett! Rimaszombat, 1893. április hó 15-én.

— **Ragályi Gyula** kecsényi földbirtokosnál f. hó 3-án tartott vadászatról már megemlékeztünk. Erre vonatkozólag kapjuk még a következő tudósítást: f. hó 3-án Ragályi Gyula gömörmezei nagybirtokos vendégszerető házában nagyszámu társaság jött össze, hogy a nemes vadász-sport kedvtelésének áldozzanak, s különösen a most évszderü szalonkák lelővására lett rendezve; de fájdalom a háziur minden igyekezete és fáradsága csak alig valami eredményt mutatott fel, mert a hol más években 30—40 szalonka lövettet, ott most csak négy esett, de a vadász ur területén bár az csupán csak a szalonkák kedveért lett rendezve, mégis lövettet egy özbak és két nyirfajdkakas. Volt a hajtott területen vaddisznó is, de ez lövésre nem jött, azonkívül volt tömérdek nyul és őz. A társaság tagjai között ott láttuk; Török Bálint, Szakall Vince, Ragályi Géza, Máriaassy László, Pongrácz Pál, Lukács Géza urakat később jött még Abayból Gedeon Jenő is: továbbá Ragályi Andor és Golop tüzérhadnagy. A vadászatot nagy lakoma fejezte be, a melyen a kedves háziasszony fíradhatlanul munkálkodott, hogy összes vendégei jól és otthonosan érezzék magukat, a mi teljes mérvben sikerült is neki, a vbndégsereg a legszebb emlékek között távozott, azon reményben, hogy a legközelebb rendezendő vadászat eredménye sikerebb lesz, de a szives látás már nagyobb nem lehet. Adjon az ég sok ilyen magyar vendégszerető gazdát és háziasszonyt. Eljenek sokáig.

Halálozás. Batory István megyei irnok, ki majdnem 40 évig hivatalnokoskodott, hétfőn reggel 8 órakor végelegvengülés következtében 79 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 12-én délután 3 órakor ment végbe az ev. ref. vallás szertartásai szerint.

— **A törvényes kamatláb** leszállítását már hosszabb idő óta tervezte a kormány. Amint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter legközelebb törvényjavaslatot ad be, hogy a törvényes kamatláb 6%-ról 4%-ra leszállítsassék.

— **A régi szállítóleveleknek** a forgalomból való kiküszöbölését határozta el a kereskedelemügyi miniszter és egy általunk is közölt rendeletével ezen régi szállítólevelek használatát f. évi április 1-én tül beszüntette. Mivel azonban ez a határidő sok tekintetben rövidsége miatt sérelmes volt, a miniszter az osztrák kereskedelemi miniszterrel egyetértőleg a régi szállítólevelek használatát f. é. j u n i u s h ó végéig megengedte.

— **A 2 frtos és 25 kros ezüstpénzek** felett meghúzták a halálharangot. Ezen pénznemet csak f. é. május hó végéig csak az állampénztáraknál lehet osztrák értékű papir- vagy fémpénzre átváltani. A 25 krosok legnagyobb része, 10⁹⁵/₁₀₀ millió forint értékben az osztrák-magyar bank pinczejében van felhalmozva.

— **Meghívó.** A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. évi április hó 20-án (csüörtökön) d. u. 4 órakor saját helyiségében (Széchenyi-utca 59. sz. I. em.) közös ülést tart, melyre a t. kamarai tag urat tisztelettel van szerencsém meghívni. Miskolcz, 1893. április 12. Radvány István, kir. tanácsos, elnök. Napirend: 1. Előnöki előterjesztések. 2. Irodai jelentés. 3. A miskolczi törvényszéknél megüresedett kereskedelmi ülnöki állás betöltése. 4. Kereskedelemügyi miniszter ur a tiszta-tarjáni vásár-napok áthelyezése tárgyában véleményt kér. 5. A mis-

kolczi ipartestületnek a tanoncztartás tárgyában alkotott és Borsodvármegye alispánja által áttett szabályrendelet véleményezése. 6. A miskolczi és egri pénzügyigazgatóságok megkeresése a III-ad osztályu kereseti adót fizetők névjegyzékének közlése és üzletük jövedelmezősége szerint való csoportosítása iránt. 7. A dobsinai ipartestület megkeresése betegsegélyző pénztárának alapszabályai felett való véleményadás végett. 8. A kamarai tisztviselők nyugdíjszabályzatának megalkotása. 9. A kamarai elnökség indítványa az iránt, hogy a konzuli növénydeknek gyakorlatra necsak az ausztriai, hanem a hazai kamarákhoz is osztassanak be. 10. Több kamarai kültag indítványa a kamarai ülések kezdetének délután 2 órára való kitézése tárgyában. 11. A kereskedelmi szakosztály elnökének megválasztása a kereskedelmi szakosztály jegyai által. 12. Esetleges indítványok.

Hivatalos órák. Legközelebb Szatmárvármegye hozta be a hivatalos órák azon megváltoztatását, hogy április 1-től a nyári hónapokban a vármegyei hivatalos idő reggeli 8 órától, délutáni 12 óráig tartassék. — Ugyanez intézkedést több város is követte már, s kiltatás van rá, hogy elfogadja több vármegye is a központi hivatalra vonatkozólag. Talán nálunk is czélszerű volna a nyári hónapokban ez intézkedés, mely a hivatalnak minden kára nélkül több szabad időt engedne a hivatalnokoknak.

— **Kinevezés.** Vályi Kálmán besztercebányai csendőrhadnagyot a Kubinyi Bertalan segédlevéltárnok lemondása folytán megürit segédlevéltárnoki állásra nevezte ki megyénk főispánja.

— **Apróbb tüzesetek.** Városunkban az elmúlt héten 3-szor is ijesztgetett a veres kakas, de szerencsére minden komolyabb következmények nélkül. F. hó 8-én délután fél hat órakor a vasuti-állomáson beraktározott szén a mozdonyból kijövő szikráktól tüzet fogott s a szénből mintegy 120 zsákkal elemesztett. 13-án délelőtt a Löcherer-féle udvaron a csür mellett felhalmozott szemét gyuladt meg valami módon, de a szomszédok gyorsan elfojtották a keletkező tüzet, még mielőtt a csürbe belekapott volna. 14-én délelőtt ismét a vasuti állomáson felhalmozott szén gyuladt meg, de az állomási személyzet és a megjelent tüzoltók kevés fáradsággal elejét vették a nagyobb bajnak. Nem mulasztathatjuk el ez alkalomból városunk előjárót és lakosait figyelmeztetni, hogy a tüzrendőri szabályokat a leglekiismeretesebben tartssák be, nehogy a különben is uralgó szeles időben városunk Veszprém szomorú sorsára jussan.

— **Kokován** — mint értesültünk — Parobek Mária magzatától bünös módon akart megszabadulni, de életével fizette meg cselekményét. A hullabonecolás és a nyomozás megejtése végett Vozáry György kir. törvényszéki vizsgáló bíró tegnap Kokovára utazott.

— **Nyilvános köszönet.** A simoni-i orgonára újabbán: br. Luszszényi Henrik 2 frt, Molnár János 1 frt, Gál Miklós 1 frt, Szabó József 1 frt, Fialka Erzsike 5 frt, Máriaassy Lászlóné 5 frt, Király Soma 2 frt, Hevessy Lászlóné 3 frt, Török Bálint 5 frt, Hámos Lászlóné, 5 frt, Pólos Mihály 1 frt, Szentmiklóssy Klementine 5 frt, Szentmiklóssy Aladár 5 frt, Lukács Gézáné 10 frt, Máriaassy Andor 1 frtot adományoztak. A szives küldeményért forró köszönetét fejezi ki: „a Simoni-i olv.-egylet“.

— **Nyilvános számadás** a rimaszombati közs. polgári leányiskola f. évi április hó 9-én tartott jótékonycélyú szini-estély jövedelméről:

Színházi jegyek és felülfizetések-ből befolyt 163 frt 75 kr.
Kiadás volt 103 frt 75 kr.

összesen 60 frt — kr.
Ezen ált. számadás a rendező bizottság által átvizsgáltatott, a részletes számadás a kifizetett nyugtákkal összehasonlittatván, jóvá és helyben hagyatott.

Kelt Rimaszombat, 1893. április 12-én.
Kathona Géza megbízott rendező s pénztárnok, Feketéné Otte Hedvig, Gaese Teréz, Simkó Endre, Bodor László számadást hitelesítő bizottsági tagok.

A 60 frtból 40 frt, mint fisharmoniumialap a helybeli nép- és iparbanknál kamatozás végett letételezt; 20 frtért pedig a tantestület által meghatározott könyvek rendeltettek az ifj. könyvtár számára,

A jótékonycélyra felülfizettek György Ida 1 frt, „Gömör“ 1 frt, „Gömör Kishont“ 1 frt, dr. Borszéki 40 kr, Szabó József pénztáros, Tóth Gusztáv, Engel Adolf, dr. Veres Samu, Terhes Pál, Poinisch J. Dickmann Armin, Perjéssy László, Rásky István 40—40 kr., Wiesinger Frigyes, Sramko Loránd 30—30 kr. összesen 7 frt 60 kr. Fogadják a jótékonycély név-ében köszönetünket. A rendező.

— **Veszekedő legények.** Folyó hó 5-én délelőtt Kardinál Dániel Molnár István és Baho József horkai legények a sorozásról Tornallyáról hazafelé indultak. De alig mentek egy pár száz lépésnyire a község közt, midőn Borzi János és Iványi István tornallyai legények rájuk roattak, Iványi István, Kardinál Dánielt egy vasvillával többször föbe ütötte, minek folytán ez két heti gyógyulást igénylő sérüléseket szenvedett. Mig Iványi István Kardinál fejét puhította, addig Borzi János Molnár István arcát simogatta öklével. A csendőrség a további tettlegességet meggátolta s a tetteseket feljelentette a tornallyai járásbírósnak.

— **Felülfizetés.** A nagyrócezi műkedvelőtársulat által 1893. márczius hó 24-én rendezett színi előadás alkalmával a jótékonykezéltre felülfizettek: Vesut-építő mérnökök 11 frt 50 krt, Pickler Károly ur 2 frtot, Schneider Károly ur 3 frtot, Helm Ervin ur 3 frtot, Lucez Soma ur 40 krt, Csernok K. ur 1 frtot, Holécy Gusztáv ur 50 krt, Révész B. ur 50 krt, dr. Bleyer Leo ur 50 krt, Held Ede ur 5 frtot, Kolbenbeyer Pál ur 1 frtot, Szilvassy Nándor ur 1 frt 50 krt, N. N. 6 frtot, Vajda Frigyes ur 3 frtot, Építészeti vállalat 8 frt 50 krt. Összesen 47 frt 40 kr. Nagy-Röcze, 1893. aprilis hó 10-én. Perjessy László.

HIRDETÉSEK.

Meghívó.

A csizi jód-bróm-forrás fürdő-részvénytársaság rendes évi közgyűlését

Csizben a helyszínen a fürdői nagyteremben 1893. évi április hó 27-ik napján délelőtt tartja meg, — a gyűlés kezdete reggel 9 órán lesz.

Tárgy:

1. A részvényjegyek széjjel osztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
3. Az 1892-ik évi mérleg megállapítása.
4. Esetleges indítványok elintézése.

Rimaszombat, 1893, április 10.

Az igazgatóság.

BLAU VILMOS

FÉRFI-SZABÓ

Rimaszombatban.

főtér, 15-ik szám.

Ajánlom már évek óta fenálló jó hírnévnek örvendő férfi-szabó üzletemet ez alkalommal azon tiszteletteljes megjegyzéssel, miszerint nagy választékú szövetkészletemet a tavaszi és nyári idényre való tekintettel a legújabb bel- és külföldi divatkélmekkel látam el, így, hogy a legkényesebb izlés kielégítését is képes vagyok eszközölni. — Továbbá ajánlom kész férfi és gyermek ruhákban dusan felszerelt raktáramat a legújanyosabb árak mellett.

Midőn ezen körülményre a t. közönség b. figyelmét felhívni bátorodom, egy-szersmind az eddigi bennem helyezett bizalmukat megköszönve és továbbra is kérvé, vagyok teljes tisztelettel:

BLAU VILMOS,
férfi szabó.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközölhetnek.

Női és férfi fehérműiek.

Női és férfi kalapok.

Női, férfi és gyermek-czipők.

Egy pár ezer darab férfi nyak-
kendő, 20 krtól feljebb, legújabb
formákban, legújabb szí-
nekben.

Férfi kalapok 75 krtól minden for-
mában és színben.

Legújabb bluzok, legszebb alsó
szoknyák, gyermek-ruhák,
női köpenyegek, kabátok,
gyermek-felöltők.

Bámulatos olcsó árhoz **legyezők, napernyők, kész kötények,**
egész kész **házi ruhák.**

Legújabb övek!

3—3

Mély tisztelettel

LŐFKOVICS LIPÓT.

Férfi szabó műterem.

REISZ JOZSEF RIMASZOMBATBAN.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom; a tavaszi idényre dusan felszerelt raktáramat, személyesen kiválasztott divat-
ujdonságaimat ugymint: francia, angol női- és férfi divat-kelmek, Cosmanossi Woille-k Batisz- és Atlasz-Szatenekből, Leány- és fiu ruhácskáiban: leány- női szalma kalapokban. Legújabb színes és fekete selyem-napernyők- és legyezőkben. — Női, és leány kész blousok minden kivitelbe; kész ruhák, alsó szoknyák és kötények nagy választékban kaphatók.

Valamint férfi kemény és puha kalapok ugyszintén: ingek, gallérok, mandsetták, turista ingek és övek dus választéka.

Valamint nagy választék mindenféle illatszeres és mosdó-zappanok rendkívüli dus választékban nálam kaphatók.

Különösen b. figyelmébe ajánlom férfi szabó-üzletemet.

Tisztelettel:

REISZ JÓZSEF.

1—3

Polgári leányiskola.

Huszezer forintot adunk a polgári leányiskola felépítésére — mondotta büszkén Rimaszombat városa egy évvel ezelőtt és első fellelkésésében azonnal ki is küldte a bizottságot, melynek feladata legyen egy alkalmas telek megvásárlása, melyen monumentális épület emelkedjék a lehető legnagyobb gyorsasággal — homlokzatán e felirással: **leányiskola.**

Azóta egy év múlt el s az összes eredmény csak az, hogy nagyon sokan már nem is emlékeznek az egy év előtti nemes felbuzdításra, s az idegen ha bejő a városba s keresi azt a büszke épületet, melynek ő képzele az előzmények után a rimaszombati polgári leányiskolát, meglepetéssel vegyes esodálattal akadtak meg szeméi a város egyik szélén levő egyszerű épületen, melyben az ág. ev. hitközség kegyelméből huzza meg magát szabadalmos Rimaszombat városának legnemesebb intézménye, a nagyfontosságú leánynevelés.

Elismerjük, hogy voltak nagyfontosságú dolgok, melyek eddig az építést megakadályozták, ezek között első sorban azok a messés árak, melyeket a kijelölt alkalmas telek tulajdonosai kértek telkeik átengedésért, vagy a jövőre való azon számítás, hogy ha a katonaság innen elhelyeztetik, a mai kaszárnya önként fog megnyitni a leányiskola berendezésére, — mindezt elismerjük, de ez legkevésbé sem gátol abban, hogy a tulságba vitt azon takarékoságot el ne ítéljük, mely még ma is csak a messze jövőben akarja az egy év előtti terv megvalósulását látni.

E tulságos takarékoság egy másik nem helyes formája a bizottságnak azon megállapodása is, mely pusztán költségkimelés szempontjából a temető közvetlen szomszédságában a törvényesé ki börtön mellett kívánja felépíteni a leányiskola épületét.

Maga a két fogalom, két szó: temető és leányiskola, már oly hatással van reánk, hogy még szólannak is fuicsának kell tekintenünk, de még fuicsábbnak, ha közvetlen utánna képzeljük még a börtön fogalmát, a sötét bünök, gonoszságok megtorló zord helyét.

Igazságot hirdet mind a két hely, de a legfőbb igazság, a mit a jelen viszonyok között e kérdésben hirdethet az, hogy a leányiskolát az ő szomszédságunkban felépíteni nem szabad.

Elhisszük, hogy az a régi temető egy sem soká lesz már temető, sőt szükséges is, hogy ne legyen, mert a városnak a vasut felé való kiterjedését csak gátolja, de ma még temető, mely mellé leányiskolát ép azért építeni nem szabad.

Különbö a paedagogia legegyszerűbb szabályai azt is kimondják, hogy oly helyen, mely még a vásároknak is legközvetlenebb szomszédja, iskolát ne építsünk. Rimaszombatnak lármásabb helye a tervezettnél sehol nincs, mert bizonyításra sem szorul az, hogy a vásártér s annak közvetlen szomszédsága a legzajosabb hely mindenütt.

Mi sokkal helyesebb tervre hívjuk fel e helyett a bizottság figyelmét.

Alakítsa át leányiskolává a jelenlegi finiskolát, mely a városnak inkább a közepében lévén, mindenesetre alkalmasabb hely arra, hogy leányiskola legyen, s építessen finiskolát, mely czélszerű lesz még az esetben is, ha kissé távolabb kell a város központjától felépíteni.

Lehetséges, hogy e terv nagyobb költségbe kerülne, mintha a temető és börtön mellé építjük a leányiskolát, de a mi meggyőződésünk szerint sokkal helyesebb.

És azért, ha a bizottság megállapodása a város elé kerül, hogy felette ítéljen, mi óhajtjuk, hogy vesse el azt, s helyezkedjék azon alapra, mely nem a költségvetést, ha-

nem első sorban magát a leányiskola eszméjét, a város tekintélyét fogja nézni s szívesen fog áldozni ott, hol áldozni a közügy kívánja.

A leányiskola estélye.

Ha igaz az, hogy a magas fejlettségű nevelés minden nemzet kultúrájának legértékesebb gyümölcse, ugy igaznak kell lennie annak is, hogy a nevelés helyes irányban való vezetése e magas fejlettségű nevelésnek legfontosabb és legnemesebb feladata, mert magasabb műveltségi nivóra emelkedett szellemünket, csak ugyanoly szellemi fejlettségű elfinomult érzéssel bíró nő tudja csak állandóan lekötni, megadni ezzel az életnek azt a vonzót, mely a lét harczának munkájában ki nem fáradva kellemet fog találni az életben s nem tartja azt oly terheshnek, melynek csak kiújít vagy fáradtságát éri.

És én mikor a nevelésnek ily nagy fontosságot tulajdonítok, csak helyeselni tudom az olyan törekvést, mely a leányoknak szellemi fejlődését és finomult érzését nem pusztán az iskola falain belüli szellemi munkával, hanem azon kívül is oly művészi és a műziszt amyra képző eszközökkel igyekszik fejleszteni, milyen a helybeli polgári leányiskola vasárnapi estélye volt.

„Tolcsvainé asszony végrendelete“ ügyes vigjáték, a „Tavasztündére“ is igazi erkölcsi eszmét kifejező színmű nemcsak arra szolgáló volt, hogy társadalmi fellépést nyerjenek vele a leánykák, de legfőképp arra, hogy fejleszthessék műzisztüket, az igazi magasabb műveltséget, a kultúra e legbeesebb gyümölcset szerezhessék meg maguknak, mert tagadhatlan dolog, megzafolhatatlan igazság, hogy ezeknek megszerzésére az ily fellépések szereplések igen nagy befolyással vannak.

És azért a legmelegebb elismeréssel kell, hogy adózzunk ez estélyért a polgári leányiskola összes vezetőinek, és köztük különösen Feketének Otte Hedvig igazgatónőnek, Geese Teréz k. a.-nak, Kathona Géza tanárnak, kik igazán semmi fáradságot nem kíméltek a nagy czél érdekében az estély sikereért, mely a társadalmi törekvés és paedagogiai eszme kétség-telen nyereségén kívül az intézetnek anyagi hasznát, a közönségnek pedig kellemes estélyt szerzett.

De dícsérettel kell megemlékeznünk a kis szereplőkről is kik szerepeiket oly jól adták, hogy előre formált igényeinket valóban tulságosan kielégítették. Mészáros Malvin a nagyuri gögös Kigyósiné szerepét igazán praecizitással adta, s Medveczky Erzsike ugy is mint Leengenádfalvén, ugy is mint a Tavasz tündére oly kedves, oly hü volt, hogy ily kis leánykától várni sem mertük. Szabó Erzsike, Varga Juliska, Borszék Gyizella, Bendik Mariska, Rásky Etelka, Császár Ilona, Gelb Jolán, Dickmann Anna, Juscsuk Paula, Német Mariska, Erdélyi Jolán, Györy Zsuzsa, Glosz Ilona mindnyájan ügyesek voltak s mindnyájan megérdemelték azokat a tapsokat, melyekkel szereplésüket a közönség fogadta.

Ez estély második részét a zenéi rész foglalta el, s mely sikerében az előbbiek mit sem engedett. E részben a sikerért az elismerés és érdem Simk Endre tanárt illeti. Igen szép volt ugy az önelkar, mint a Mészáros Malvin és Rásky Etelka ének-kettőse, de szép volt Glauf Annának harmonium Medveczky Erzsikének zongoraiszereje Grosz Ilonának és Glauf Annának négy kézre játezott mazurpolkaja, melylyől az énekkart kísérték.

Az estély után táncmulatság következett melyen ott láttuk Szabó Györgyné, Szakall Vinczéné Medveczky Sándorné, Kolbay Sándorné, Zvicker Ottoné, Smegner Károlyné, Benyó Lászlóné, Folyami Kálmáné, öz. Szabó Mihályné, Szabó Lajosné, Richter Vítuszné, Czaganné, Soós Ferenczné, Simko Endréné, Szabó Károlyné, Borszék Armánné, Dickman Ignáczné, Stolez Mártonné, Német Lászlóné, Mészárosné, Erdélyi Jánosné, Glauf Pálné, Polnis Jánosné, Varga Istvánné, Danes Gyuláné, Báthory Istvánné, öz. Vargáné, Salamon Mihályné, Tóth Gyuláné, Zavacszi Edéné, Gelb Simonné, Fornet Gyuláné Kriston Györgyné, Jongan Mihályné urnóket, Soós Irén, Rásky Erzsé, Komjáthy Gyizella, Geese Teréz, Stolez Biri és Jolán, Stirnberg Katinka Jeskó Sári, Német Ilona és Etelka Makray Klema, Tóth Aranka, Party Etel, Dickman Anna, Bartók Anna, Majtán Eliz, Baheri Juliska, Cseffó Juliska kisasszonyokat, valamint az estély összes szereplőit.

A kedélyes mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

Felhívás

Gömörmege lótenyésztőihez és a lótenyésztő bizottság tagjaihoz.

A május havában Budapesten tervezett lóvásár a bejelentések csekély száma miatt nem fog megtartatni, azért czélszerűnek és szükségesnek tartom, hogy lovaink értékesítéséről itthon helyben gondoskodjunk és ezt akként vélem legkönnyebben elérhetőknek, ha a szomszéd Nógrád megye lótenyésztőivel közösen rendezünk ez év május hava második felében egy lóvásárt.

Ezen lóvásár helyétül egyedül czélszerű a P. Szabadkai most üresen álló mén istálló, melynek át engedésére a magas Miniszteriumot felkértem.

Felkérem azért sürgősen a t. lótenyésztő donosokat, hogy amennyiben 4-től 8 évesig jó és eadó használati lovakkal bírnak, s azokat a mondott helyre vásárra vinni hajlandók, ezen szándékukat a lovak menyiségének s árának megjelölésével hozzám f. hó 23-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Megjegyzem, hogy ha elegendő eladó ló jelentetik be a hirdetések azonnal meg tétetnek ugy hazai, mint külföldi lapokban. Megjegyzem továbbá, hogy a bejelentőknek a lovak eladásán pár nap Szabadkán és a hirdetésekkel reájok eső kis összegben kívül semmi költségük nem lesz.

Felkérem egyszersmind a lótenyésztési bizottság t. tagjait, és minden érdeklődőt, hogy a f. évi ápril hava 23-án a fenti czélért tartandó lótenyésztési bizottsági ülésen Rimaszombatban délelőtti 9 órakor a megyeházán megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Rimaszombat, 1893. április 14.

Farkas Abrahám

mint a gömörmegei lótenyésztési bizottság elnöke.

A köztisztaság.

Midőn az ébredő természet lerántja a földről a fehér, téli takarót s napvilágra kerülnek a mellékutczák és magántelkek szemétdombjai: csak akkor látjuk a maga valódiságában köztisztasági állapotunk hiányos voltát.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, mintha hátrább állanánk más vidéki városoktól, hanem tekintetbe véve azt, hogy városunk a vidéki városok között számottevő forgalommal bír vasuton és tengelyen a különböző irányu közlekedésnek mintegy főpontját képezi s így utjába eshetik mindenféle járványok is, — a köztisztaság tekintetében naunk fokozottabb tevékenységre van szükség s fölötte napirendre térni nem volna szabad.

Sajnos, városunknak igen sok részében nem találkozunk valami példás tisztasággal; sőt vannak utcák, a melyeknek lakói a köztisztaság iránti érzékeltenséget kiáltoán dokumentálják.

Ugy a köztér és utcák, mint a magántelkek tisztántartásának eddigi rendszerén késedelem nélkül változtatni kell. Nem vonjuk kétségbe a hatóság jóakarátát, de a legjobb igyekezet is hajótörést szenved a hiányos rendszeren.

Az a három, négy állandó utcaseprő talán elég arra, hogy a főutczát tisztogassa s a városnak ily czelokra szolgáló egy, esetleg két fogata is alig győzi onnan a szemét kihordását, de ez a terület csak jelentéktelen része a városnak s annak tisztántartásával még csak meg sem közelíthető a kívánt czél.

Mikor kerül a sor a többi utcák tisztogatására? Ki takarítja el azokról az időszakonként összegyűlt szemetet az imént említett munkaerő mellett?

Ez a kérdés csak egy oítható meg a város közpénztárának nagyobb megterhelhetőse nélkül, ha a város egyeteme csakis a nagyobb terjedelmű köztér tisztogatását eszközi házilag, a mellékutczák tisztogatását szabályrendelileg a lakosság kötelességé teszi, ugy azonban, hogy az utcákon is ily módon összegyűlt szemét kihordása közkölségen történjék.

De ezzel is csak fél munka lesz végezve. A magántelkek szemétdombjai és a lakások légkörét fertőző piszokfészkek jövőben is ott dísztelenkednek majd, a hol ezelőtt.

Az a szabályrendelet, mely a magántelkek tisztántartását, a szemét és az egészségre ártalmas anyagoknak bizonyos időszakokban való kihordását elrendeli, bizony írott malaszt fog maradni mindaddig, míg a lakosságnak alkalom nincs nyujtva arra, hogy ezen szabálynak fennakadás nélkül meg is felelhesen.

A magántelkeken összegyűlt szemétnak kihorgása czéljából egy vállalatot keilene létesíteni, mely bizonyos, mérsékelt egységár mellett, a hétnek egy meghatározott napján, utczáról-utczára járva, a szemetet kihordja. Ezen

Polgári leányiskola.

Huszezer forintot adunk a polgári leányiskola felépítésére — mondotta büszkén Rimaszombat városa egy évvel ezelőtt és első fellelkésedésében azonnal ki is küldte a bizottságot, melynek feladata legyen egy alkalmas telek megválasztása, melyen monumentális épület emelkedjék a lehető legnagyobb gyorsasággal — homlokzatán e felirással: **leányiskola.**

Azóta egy év múlt el s az összes eredmény csak az, hogy nagyon sokan már nem is emlékeznek az egy év előtti nemes felbuzdításra, s az idegen ha bejö a városba s keresi azt a büszke épületet, melynek ő képzele az előzmények után a rimaszombati polgári leányiskolát, meglepetéssel vegyes csodálattal akadtak meg szeméi a város egyik szélén levő egyszerű épületen, melyben az ág. ev. hitközség kegyelméből huzza meg magát szabadalmos Rimaszombat városának legnemesebb intézménye, a nagyfontosságú leánynevelés.

Elismerjük, hogy voltak nagyfontosságú dolgok, melyek eddig az építést megakadályozták, ezek között első sorban azok a messés árak, melyeket a kijelölt alkalmas telek tulajdonosai kértek telkek átengedésért, vagy a jövőre való azon számítás, hogy ha a katonaság innen elhelyeztetik, a mai kaszárnya önként fog megnyitni a leányiskola berendezésére, — mindezt elismerjük, de ez legkevésbé sem gátol abban, hogy a tulságavitt azon takarékoságot el ne ítéljük, mely még ma is csak a messze jövőben akarja az egy év előtti terv megvalósulását látni.

E tulságos takarékoság egy másik nem helyes formája a bizottságnak azon megállapodása is, mely pusztán költségkímélés szempontjából a temető közvetlen szomszédságában a törvényes zökni börtön mellett kívánja felépíteni a leányiskola épületét.

Maga a két fogalom, két szó: temető és leányiskola, már oly hatással van reánk, hogy még szólannak is furcsának kell tekintenünk, de még furcsábbnak, ha közvetlen utánna képzeljük még a börtön fogalmát, a sötét bűnök, gonoszságok megtorló zord helyét.

Igazságot hirdet mind a két hely, de a legfőbb igazság, a mit a jelen viszonyok között e kérdésben hirdethet az, hogy a leányiskolát az ő szomszédságukban felépíteni nem szabad.

Elhisszük, hogy az a régi temető ugy sem soká lesz már temető, sőt szükséges is, hogy ne legyen, mert a városnak a vasut felé való kiterjedését csak gátolja, de ma még temető, mely mellé leányiskolát ép azért építeni nem szabad.

Különbö a paedagogia legegyszerűbb szabályai azt is kimondják, hogy oly helyen, mely még a vásároknak is legkövetlenebb szomszédja, iskolát ne építsünk. Rimaszombatnak lármásabb helye a tervezettnél sehol nincs, mert bizonyításra sem szorul az, hogy a vásártér s annak közvetlen szomszédsága a legzajosabb hely mindenütt.

Mi sokkal helyesebb tervre hívjuk fel e helyett a bizottság figyelmét.

Alakítsa át leányiskolává a jelenlegi fiúiskolát, mely a városnak inkább a közepében lévén, mindenesetre alkalmasabb hely arra, hogy leányiskola legyen, s építsen fiúiskolát, mely czélszerű lesz még az esetben is, ha kissé távolabb kell a város közepontjától felépíteni.

Lehetséges, hogy e terv nagyobb költségbe kerülne, mintha a temető és börtön mellé építjük a leányiskolát, de a mi meggyőződésünk szerint sokkal helyesebb.

És azért, ha a bizottság megállapodása a város elé kerül, hogy felette ítéljen, mi óhajtjuk, hogy vesse el azt, s helyezkedjék azon alpra, mely nem a költségvetést, ha-

nem első sorban magát a leányiskola eszméjét, a város tekintélyét fogja nézni s szívesen fog áldozni ott, hol áldozni a közügy kívánja.

A leányiskola estélye.

Ha igaz az, hogy a magas fejlettségű nevelés minden nemzet kulturájának legértékesebb gyümölcse, úgy igaznak kell lennie annak is, hogy a nőnevelés helyes irányban való vezetése e magas fejlettségű nevelésnek legfontosabb és legnemesebb feladata, mert magasabb műveltségi nivóra emelkedett szellemünket, csak ugyanoly szellemi fejlettségű elfinomult érzéssel bíró nő tudja csak állandóan lekötöni, megadni ezzel az életnek azt a vonzerőt, mely a lét harczának munkájában ki nem fáradva kellemet fog találni az életben s nem tartja azt oly terhesnek, melynek csak kínját vagy fáradtságát érzi.

És én mikor a nőnevelésnek ily nagy fontosságot tulajdonítok, csak helyeselni tudom az olyan törekvést, mely a leányoknak szellemi fejlődését és finomult érzését nem pusztán az iskola falain belüli szellemi munkával, hanem azon kívül is művészi és a műizlést annyira képző eszközökkel igyekszik fejleszteni, melyen a helybeli polgári leányiskola vasárnapi estélye volt.

„Tolcsvainé asszony végrendelete“ ügyes vigjáték, a „Tavasztündére“ is igazi erkölcsi eszmét kifejező színmű nemcsak arra szolgáló volt, hogy társadalmi fellépést nyervek vele a leánykák, de legfőképp arra, hogy fejleszthessék műizlést, az igazi magasabb műveltséget, a kultúra e legbecesebb gyümölcsét szerezhessék meg maguknak, mert tagadhatlan dolog, megegyezhetetlen igazság, hogy ezeknek megszerzésére az ily fellépések szereplések igen nagy befolyással vannak.

És azért a legmelegebb elismeréssel kell, hogy adózzunk ez estélyért a polgári leányiskola összes vezetőinek, de köztük különösen Feketéné Otte Hedvig igazgatónőnek, Geese Teréz k. a.-nak, Kathona Géza tanárnak, kik igazán semmi társadalmi nem kíméltek a nagy czél érdekében az estély sikeréért, mely a társadalmi törekvés és paedagogiai eszme kétségtelen nyereségén kívül az intézetnek anyagi hasznót, a közönségnek pedig kellemes estélyt szereztek.

De dicsőretek kell megemlékeznünk a kis szereplőkről is kik szerepeiket oly jól adták, hogy előre formált igényeinket valóban tulságosan kielégítették. Mészáros Malvin a nagyuri gögös Kigyósiné szerepét igazán precizitással adta, s Medveczky Erzsike ugy is mint Lengenádfalviné, ugy is mint a Tavasz tündere oly kedves, oly hű volt, hogy ily kis leánykától várni sem mertük. Szabó Erzsike, Varga Juliska, Borszék Gyizella, Bendik Mariska, Rásky Etelka, Császár Ilona, Gelb Jolán, Dickmann Anna, Jusesuk Paula, Német Mariska, Erdélyi Jolán, Györy Zsuzsi, Glosz Ilona mindnyájan ügyesek voltak s mindnyájan megérdemelték azokat a tapsokat, melyekkel szereplésüket a közönség fogadta.

Ez estély második részét a zenéi rész foglalta el, s mely sikerében az előbbinek mit sem engedett. E részben a sikerért az elismerés és érdem Simkó Endre tanárt illeti. Igen szép volt ugy az énekkar, mint a Mészáros Malvin és Rásky Etelka ének-kettőse, de szép volt Glauf Annának harmonium Medveczky Erzsikének zongorakísérete Grosz Ilonának és Glauf Annának négy kézre játszott mazurpölkája, melylyel az énekkart kísérték.

Az estély után táncmulatság következett melyen ott láttuk Szabó Györgyné, Szakall Vinczéné Medveczky Sándorné, Kolbay Sándorné, Zvicker Ottóné, Smeigner Károlyné, Benyó Lászlóné, Folyami Kálmáné, öz. Szabó Mihályné, Szabó Lajosné, Richter Vítuszné, Czaganné, Soós Ferenczné, Simko Endréné, Szabó Károlyné, Borszék Arminné, Dickman Ignáczné, Stolez Mártonné, Német Lászlóné, Mészárosné, Erdélyi Jánosné, Glauf Pálné, Polnis Jánosné, Varga Istvánné, Dancs Gyuláné, Báthory Istvánné, öz. Vargáné, Salamon Mihályné, Tóth Gyuláné, Zavaczki Edéné, Gelb Simonné, Fonet Gyuláné, Kriston Györgyné, Joutan Mihályné urnókat, Soós Irén, Rásky Erzi, Komjáthy Gizella, Geese Teréz, Stolez Biri és Jolán, Sturnberg Katinka Jeskó Sári, Német Ilona és Etelka Makray Klema, Tóth Aranka, Party Etel, Dickman Anna, Bartók Anna, Majtán Eliz, Baheri Juliska, Cseffó Juliska kisasszonyokat, valamint az estély összes szereplőit.

A kedélyes mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

Felhívás

Gömörmege lótenyésztői, ez és a lótenyésztő bizottság tagjaihoz.

A május havában Budapesten tervezett lóvásár a bejelentések csekély száma miatt nem fog megtartatni, azért czélszerűnek és szükségesnek tartom, hogy lovaink értékesítéséről itthon helyben gondoskodjunk és ezt akként vélelem legkönnyebben elérhetőnek, ha a szomszéd Nógrád megye lótenyésztőivel közösen rendezünk ez év május hava második felében egy lóvásárt.

Ezen lóvásár helyétül egyedül czélszerű a P. Szabadkai most üresen álló mén istálló, melynek át engedésére a magas Miniszteriumot felkértem.

Felkérem azért sürgősen a t. lótenyésztőket, hogy amennyiben 4-től 8 évesig jó és eladó használati lovakkal bírnak, s azokat a mondott helyre vásárra vinni hajlandók, ezen szándékukat a lovak menyiségének s árának megjelölésével hozzám f. hó 23-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Megjegyzem, hogy ha elegendő eladó ló jelentetik be a hirdetések azonnal meg tétetnek egy hazai, mint külföldi lapokban. Megjegyzem továbbá, hogy a bejelentőknek a lovak eladásán pár nap Szabadkán és a hirdetésekben reájok eső kis összegben kívül semmi költségük nem lesz.

Felkérem egyszersmind a lótenyésztési bizottság t. tagjait, és minden érdeklődőt, hogy a f. évi ápril hava 23-án a fenti czélért tartandó lótenyésztési bizottsági ülésen Rimaszombatban délelőtti 9 órakor a megyeházán megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Rimaszombat, 1893. április 14.

Farkas Ábrahám

mint a gömörmegei lótenyésztési bizottság elnöke.

A köztisztaság.

Midőn az ébredő természet lerántja a földről a fehér, téli takarót s napvilágra kerülnek a mellékutczák és magántelkek szemétdombjai: csak akkor látjuk a maga valódiságában köztisztasági állapotunk hiányos voltát.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, miuthá hátrább állanánk más vidéki városoktól, hanem tekintetbe véve azt, hogy városunk a vidéki városok között számottevő forgalommal bír a vasuton és tengelyen a különböző irányu közlekedésnek mintegy főpontját képezi s így utjába eshetik mindenféle járványok is, — a köztisztaság tekintetében nálunk fokozottabb tevékenységre van szükség s föltötte napirendre térni nem volna szabad.

Sajnos, városunknak igen sok részében nem találkozunk valami példás tisztasággal; sőt vannak utcák, a melyeknek lakói a köztisztaság iránti érzéketlenséget kiáltóan dokumentálják.

Ugy a köztér és utcák, mint a magántelkek tisztántartásának eddigi rendszerén késelelem nélkül változtatni kell. Nem vonjuk kétségbe a hatóság jóakarátát, de a legjobb ügyeket is hajtótörést szenved a hiányos rendszeren.

Az a három, négy állandó utcáseprő talán elég arra, hogy a főutczát tisztogassa s a városnak ily czélokra szolgáló egy, esetleg két fogata is alig győzi onnan a szemét kihordását, de ez a terület csak jelentéktelen része a városnak s annak tisztántartásával még csak meg sem közelíthető a kívánt czél.

Mikor kerül a sor a többi utcák tisztogatására? Ki takarítja el azokról az időszakonként összegyűlt szemetet az imént említett munkaerő mellett?

Ez a kérdés csak úgy oldható meg a város közpénztárának nagyobb megterhelése nélkül, ha a város egyeteme csakis a nagyobb terjedelmű köztér tisztogatását eszközli házilag, a mellékutczák tisztogatását szabályrendelileg a lakosság kötelességé teszi, ugy azonban, hogy az utcázók is ily módon összegyűlt szemét kihordása közöltségen történjék.

De ezzel is csak fél munka lesz végezve. A magántelkek szemétdombjai és a lakások légkörét fertőző piszokfészkek jövőben is ott disztelenkednek majd, a hol ezélt.

Az a szabályrendelet, mely a magántelkek tisztántartását, a szemét és az egészségre ártalmas anyagoknak bizonyos időszakokban való kihordását elrendeli, bizony írott malaszt fog maradni mindaddig, míg a lakosságnak alkalom nincs nyújtva arra, hogy ezen szabálynak fennakadás nélkül meg is felelhessen.

A magántelkeken összegyűlt szemétnak kihorgása czéljából egy vállalatot kellene létesíteni, mely bizonyos, mérsékelt egységár mellett, a hétnek egy meghatározott napján, utczáról-utczára járva, a szemetet kihordja. Ezen

vállalat össze lenne kötve a köztetek és ntezak s egyáltalán minden piszoknak a közpénztár terhére eszközözendő eltakarításával; szerződene a hatóság a vállalkozóval egy a város egyeteme, mint az egyesek érdekében is.

Ily módon az első lépés a köztisztaság előmozdítására meg lenne téve s a csekély közreműködés, mi a lakosság terhére esik, közegészségügyi állapotaink javulásában bőséges kamatok hozna.

Ajánljuk az illetékes körök figyelmébe eme, nem is komplikált javaslatot!

Törvénykezés.

Kristóffy József és társai.

Ma napság, midőn a napi lapok, ugyszólván nap-nap mellett hoznak hírt, hogy egyik másik helyen, hol a magán intézeteknél, hol az árvapénztárnál, majd egyes községi pénztáraknál, kisebb-nagyobb mérvű sikkasztásoknak jönnek a nyomára, sem lehet érdektelen azon bünper, melynek tárgyalását f. hó 10-én kezdte meg a rimaszombati kir. törvényszék. A rozsnyói adóhivatalnak három egyidőben alkalmazott tisztviselője, pénztárnoka, ellenőre és egy adótisztje ülnek a vádlottak padján. A hétfői vegtargyalási nap a vádlottak kihallgatására volt szentelve. Elnökölő Török János bíró rövid szavakban ismertette a bünper tényálladékát, majd felhívja a vádhatóság részéről megjelent dr. Hanyi Győző kir. ügyészt a vád előterjesztésére. Kir. ügyész velős szavakban előadván a pusztá tényállást, a megajtott vizsgálati adatok alapján mindhárom vádlott ellen a btkv 463. §-ába ütköző hivatali sikkasztás büntette miatt emel vádat, s kéri a bizonyítási eljárásnak ily irányba leendő keresztülvitelét. Laurencz és Szilágyi vádlottak dr. Stropf Ignác rozsnyói ügyvéd, mint védő, kíséretében, Kristóffy védő néikül jelentek meg a törvényszék előtt. Először Kristóffy József volt ellenőr lett kihallgatva. Már két éve, hogy a fogház levegőjét szívja, a nélkül azonban hogy valami változást idézett volna rajta elő a hosszú idő, Külső megjelenésében is elarúlja, hogy a mostaninál jobb társaságokhoz volt szokva s jobb sorsra volt érdemes. Van valamiféle ember megjelenésében, a mi szánalommal tölt el iránta. Egész nyugodtan mondja el a vádra: sikkasztottam, mert a társadalom, melyben forogtam, oly igényekkel lépett fel velem szemben, melynek kielégítésére 800-1000 forintnyi fizetésem, melyet 20 évi államszolgálatban töltött idő alatt magam számára kiérdemeltem, nem fedezhette kiadásaimat, családom nagy volt, azt eltartani nem voltam képes, hozzá nyúltam az állam pénzéhez, miután láttam, hogy társaim ezt büntetlenül teszik. Egyideig a folytonos mulatozás, a pillanatnyi jólet fedezett velem az iszonyu bünt, melynek zsoldjába kerültem, de a pihenés pillanatában lelkiismeretem mardosása rémképekben állítá elém az iszonyu örvényt, melynek szétlen lebegtem, hogy a kárhozata essem. Megérlelődött agyamban a gondolat, hogy egy revolver golyó megszabadíthat a megérdemelt szűgyenemtől, de nöm vallásossága, megingatta elhatározásomat. Ekkor elhatároztam, átahajózni az újvilágba, s testem töredelmével szerzem össze az ellopott pénzt s megtérítem a kárt, de mardosó lelkiismeretem nem hagyott nyugtot, ne hogy ártatlan legyen az áldozat, irtam, hogy a bünös én vagyok s velem itt ülő társaim.

Majd Laurencz Ferenczre került a sor, egy 66 éves aggastyán, a kor által meggerbült természet még kisebbé teszi a rettegés, mely egész valóját áthatja; a vád iszonyúsága, melynek ólomsúlyát csak most kezdi mérlegelni s annak ólomsúlyát felfogni. Megragadna minden kis szalmaszálat, hogy sorsán segítsen, de vallo-másából is kitetszik, hogy részese a bünténynek. S bár minden hozzá intézett kérdésre tagadólag rázza fejét, s mégis a maga által legkevésbé gondolt pillanatban csap le egyik vagy másik oldalról hozzá intézett kérdésben a kétségtelen bizonyítékul szolgáló s öt egészen eltemetőtény Vergődve a bizonytalanságban, igyekszik egy kis világosság után, de a felhők tornyosulnak, hogy kérlelhetlenül elnyeljék örvényükben. Szilágyi Lajos a harmadik vádlott tisztos ösz fejével megadta magát sorsának ül másik két társa mellett. Igyekszik ő is magát tisztázni a kellemetlen helyzetből, de igyekezete dugába dől midőn Kristóffy öblös hangja megszólal háta megett, igen ő is csak olyan bünös mint jó magam, nem különben Laurencz is közösen osztozkodunk, még akkor is, midőn csak néhány krajczárnyi hiány fordul elő az elkönnyelésnél.

Kedden vette kezdetét a tanu kihallgatás, közéletünk kiváló férfiai mondták szemökbe vádlottaknak, befizették a nyugtatott összeget. A nyugtán látható aláírások valódiságát elismerik mindannyian, de Laurencz arra nem akar emlékezni, vajon a pénzt átvette-e? Egy kis községbírája áll tanuként a törvényszék előtt az eínök kérdésére kinek fizette a pénzt?

Előadja: „egy barna urnak a kezébe.“ Elnök további kérdéseiben megkérdezi, vajon megismerné-e azon urak közt (vádlottakra mutatva) a kik ott ülnek? A bíró megfordul s feljők tekintve egyenesen Laurenczre mutatva, egész örömmel mondja „Itt ül, az“ Laurencz megadással hajta le fejét s érzi, hogy mégis csak ő vette át a pénzt ő részes volt a sikkasztásban. A tanuk kihallgattak, mind azt bizonyítják, hogy a nyugtatott adóösszegek rendszeren belettek fizetve, s szabálytalanság csupán az átvéő tisztviselők részéről lett elkövetve.

A végtargyalás még e hét folyamán befejezést nyer, s kedden veszik kezdetüket a vádés védő beszédek, így az ítélet kihirdetése alig várható előbb szerda vagy csütörtöknél.

Csarnok.

A temetés.

Fekete, ünnepi ruhában kezdtek gyülekezni a gyászoló házhoz, hogy utóljára megtekintsék a boldogultat, ki ott fekszik a nagy, családi szobában a magas ravatalon viasz sárga arccsal.

A szoba fala zöld galyakkal van borítva a ravatalt koszorúk s virágok borítják. Mellette hat szövetnek világít. A ravatal körül fekete szövettel borított székek vannak téve. Azon ülnek a gyászoló család s a rokonok.

Az atya némán ül; arczán kétségbeesés lütszik, nem sokat különbözik a ravatalon lévő arczától, könye már kifogyott. Sírni nem tud, se gondkocni; néma fásultsággal s fénytelen szemekkel bámul a szövetnek lángjába. Hiszen egyetlen volt. Egyetlen reménye, családjának utolsó sarja, kit elvesztett. Az fájt neki, hogy annyi reménye szállott vele sirba. Ettől az egytől várt mindent: fényt, hírt új ünneplését az elfelejtett ősi névnek. S most mindennek vége. Még a halált sem vádolhatja, mert ő maga hívta elő, ő maga akarta, hogy így legyen. Hogy vádolja azt, kit legjobban szeretett. De mért is akarta, hogy így legyen? — Egyetlen szóval, egyetlen betűvel sem adta tudtúl, hogy mért kívánczolt el tőlük.

Vége, vége! — Tör ki kobeléből a sohaj — mindennek vége! Félőrülten ugrik fel székről, oda akar rohanni a ravatalhoz. Hiába minden! — s ezzel visszahanyatlék.

Az anya zokogása kihallatszik a másik szobából. Fájdalmasan zokog, majd nevetni kezd. Milyen kacaj ez? Talán a fia is így kacagott, mikor utóljára tekintett rá arra az arczképre.

Meg tudná mondani az a szép asszony, kit az a kép ábrázol, hogy mért akarta ő, hogy így legyen. Meg — mert szeretett, nagyon, de nagyon! . . .

A szép asszony hagyta ölelni karesu derekát, hagyta csókolni szép piros ajakát. Ha megölelte, visszaölelte, ha megcsókolta visszacsókolta.

Azután, olyan szépen tudott nézni azzal a szemével. Ha akarta megigézte, és ő akarta. Olyan édesen tudott beszélni azzal apró szájueskijával, mint egy esacsagó kis madár. Mintha csak rózsza teremne rajta, mintha csak mézet lehetne onnan szívni. Pedig tövis is termett azon, meg mérget is lehetett onnan szívni.

Milyen szépen be tudta hálózni gömbölyű karjával, el tudta altatni csicsérgésével. Hogy elaludt! — Ha tudta volna talán mégse altatta volna így el, talán mégse? . . . Csak egy szó, csak egy kaczer lépés, és vége lett mindennek, vége neki is.

— Hát igazán szeretsz Béla? — kérdezte a szép asszony.

— Ne kinn. Igazán.

— Nem tudnál nélkülem élni.

— Nem! Es te tudnál-e?

— Tudnék! — mondá kaczerán.

— Nem hiszem!

— Nem hiszed? . . . Most már megis mutatom.

— Hát nem szeretsz?

— Ki mondta? . . . Hát azt hiszed! . . .

S ezzel könyveden, drezásan ellebeggett, mint egy kaczer pille tovább, tovább . . . nagyon messze!

Csak olyan bolondozás volt ez s mégis mind a kettő megbánta, érezte, mikor elmentek egymástól, hogy nem az. Mind a kettőt valami gonosz tűz készitete elmenni . . .

Soha sem szeretett, kaczer volt, mint a többi, könyelmű, mint a többi. Hiu volt s hazudott, mint ök szokták.

De nem fogsz rajtam nevetni rossz asszony, megbánod, mit tettél hiu asszony, sirva fogod még te puha fehér karodat nyakam közé. Várj csak várj! En elfeledlek, de te nem feledhetsz el. Nem, nem feledhetsz! Kaczerkodhattál velem hiúságból, ki nevethetsz most, de majd, ha

hiányzani fog az édes Béla . . . Visszakivánod még a lopott csókokat, visszashajtod még az édes öleléseket, de én többé vissza nem adom. Sohajtozzál, sirjál s ha sírni fogsz, én nevetek majd. Te édes bünös asszony én nevetek!

Szegény Béla nem jól ismerte azt a szép asszonyt. A szép asszony talált más udvarlót, most az szívta az édes mézet harmat ajkáról.

Büszkén járt, mintha mondaná: most ki bánta meg? én nem.

Nos fáj-e: nem-e megmutattam, hogy tudok nélküled is élni.

Nézd, boldog vagyok, látod, hogy mulatok, hogy mosolygok. Nem sajnállak, nem sajnállak.

Szegény Béla látta s hallotta, milyen édesen kacaj a szép asszony, mily szép piros az ajka, milyen mosolygó a szeme. — Csak ne látta volna! Még jobban szerette, mint azelőtt.

Szeretett volna oda menni hozzá. Nem lehet: kaczer volt az asszony.

Hogy áltatta, hogy vakította magát. Kifelejtettem, nem érdekel, nem látom, hogy mit csinál. Nem szerettem volna soha.

Pedig nem egy volt. Napról napra csak jobban szerette, meglátta, hiszen látnia kellett, hogy mit csinál, tudta is, hogy soha nem felejtheti el. Érezte, hogy mindig jobban szereti, hogy akarja s még sem lehet elfelejteni azt az asszonyt. — De mégis elfeledte elfelejtette — örökre. . . .

A gyászoló közönség megtöltötte az udvart.

— Milyen kár volt érte . . . Ugyan mért tette? . . . Szép ember volt . . . Fiatal, gazdag . . . Okos, nagyra vihette volna — mondogatták.

A „miserere“ elhangzott. Csendesen, tompán dörögtek azután a göröngyök. Mikor a jaj utolsó akkordját is elkapta a futó szél, mikor minden esendes lett: akkor jött egy fátyolos asszony, a volt — szeretője, a szép asszony.

Levetette magát az új hantokra, úgy zokogott ott, tépte a fekete fátyolát, a selyem haját. Fuldokló zokogását elkapkodta a szél, eljajgató szavát: Béla, édes Béla, szerettek, szerettek. Te nyomorult föld mért takartad el, kiáslak a sírból . . . újra szeretned kell . . . én szerettek.

Ugy vonaglott mint egy haldokló gerle.

Egy kis madár ott a sír mellett ijedve szállott fel fészkeből, egy bohó rigó meg olyan vigan füttyörésett nem messze . . .

A szép asszony kiserita magát. Nem is ásta ki a földet, hanem szépen megtörülte aranyos szemét és haza ment. Azután mosolygott úgy, mint azelőtt, kaczerkodott s hazudta másnak a szerelmet úgy mint azelőtt.

A kis madár vissza tért fészkebe, a bolondos rigó meg tovább füttyült, a gerle is tovább kacagott az erdőben.

Ruik László.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Manillának. A kért operette-valczer szövege következő:

Imádom azt, a mi pikans

A mi nem ordinári.

Regényesebb az ablakon.

Mint az ajtón bejárni.

A nő, a csók úgy érdekel

Ha tilos, hogyha lopni kell;

A mi szabad, a mi igaz,

Nekem nagyon unalmas az.

Virágról virágra

Ah! ez az én jelszavam.

Hirdetmény.

Jolsván a főutcán egy emeletes ház a földszinten bolthelyiséggel s a hozzá tartozó mintegy 12 holdból álló külsőség szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet J o l s v á n Kuna Aurel főszolgabírónál, Rimaszombatban: Molnár József ügyvédnél.